Teknikföretagen

REMISSVAR
2026-05-27

Klimat- och näringslivsdepartementet

Via e-post:
kn.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia:
ellen.tornqvist@regeringskansliet.se
dnr: KN2026/007781

Remiss av Europeiska kommissionens förslag till *Förordning om industriell acceleration och omställning* (Industrial Accelerator Act, COM (2026/956))

Teknikföretagens drygt 4 500 medlemsföretag står för en tredjedel av Sveriges export och över en miljon jobb. Vår uppgift är att stärka våra medlemmars konkurrenskraft och driva den hållbara utvecklingen framåt. Tillsammans med företag över hela landet formar vi teknikbranschens framtid – för vi är teknikSverige.

Teknikföretagen tackar för möjligheten att lämna synpunkter på Europeiska kommissionens förslag, som regeringen nu har sänt ut på remiss. Frågan är av stor betydelse för oss och för våra medlemmar, och vi ser positivt på att näringslivet ges möjlighet att bidra i detta skede.

Sammanfattning

Vi välkomnar ambitionen bakom förslaget till förordning (IAA) – att stärka europeisk industris konkurrenskraft, bidra till klimatmålen och öka EU:s ekonomiska säkerhet. Förslaget kan, rätt formulerat, bidra till att stärka Europas industriella kapacitet och motståndskraft inom viktiga sektorer, samtidigt som det bevarar principen om en öppen ekonomi, välfungerande globala värdekedjor och regelbaserad internationell handel.

Teknikindustrin efterfrågar generellt teknikneutrala, långsiktigt hållbara och generella ramvillkor som stärker industrins innovationskraft och konkurrenskraft, snarare än sektorsspecifika stöd och preferenser. Men i ljuset av den geopolitiska situation vi befinner oss i med ändrade internationella spelregler får IAA en annan betydelse.

För att vara legitimt behöver IAA vara tydligt proportionerligt utformat, och strikt inriktat på att åtgärda konstaterade marknadsmisslyckanden och så

enkelt som möjligt. Det är avgörande för att minimera den administrativa bördan och ge förutsebara, långsiktiga spelregler. I nuvarande utformning riskerar flera av de föreslagna åtgärderna att skapa ytterligare regelbörda och osäkerhet samt leda till en mindre effektiv resursallokering. IAA behöver därför genomgå omfattande förändringar under förhandlingsfasen för att kunna stärka konkurrenskraften i de strategiska sektorerna utan att försämra övrig industris - inte minst små och medelstora företags samt exportföretags - flexibilitet i leverantörskedjor och därmed globala konkurrenskraft.

I sin föreslagna form kan IAA ge positiva effekter för vissa sektorer och därmed bidra till omställningen genom ökad efterfrågan på produkter med lågt klimatavtryck. Samtidigt är vår samlade bedömning att IAA i nuvarande form inte tillräckligt stärker teknikindustrins internationella konkurrenskraft och långsiktiga lönsamhet, bland annat till följd av omfattande komplexitet och risk för snedvridna incitament. Den globala handeln och tillgång till globala leverantörskedjor är av största betydelse för vår konkurrenskraft. För att främja teknikutveckling och investeringar i hela industrin behöver åtgärderna därför i högre grad bygga på teknikneutralitet och generella, enkla och långsiktigt förutsebara ramvillkor – snarare än på sektorsvisa särregler, breda preferenser eller undantagsåtgärder.

Huvudbudskap

- Vi välkomnar ambitionen bakom IAA – att stärka europeisk industris konkurrenskraft, bidra till klimatmålen och öka EU:s ekonomiska säkerhet. Förslaget kan, rätt formulerat, bidra till att stärka Europas industriella kapacitet och motståndskraft inom viktiga sektorer, samtidigt som det bevarar principen om en öppen ekonomi, välfungerande globala värde-kedjor och regelbaserad internationell handel.
- Förslaget bör ses i skenet av den geopolitiska situation vi befinner oss i, och att den regelbaserade världsordningen ifrågasatts, med osund konkurrens till följd av oproportionerliga statsstöd och icke-marknads-mässigt agerande från länder utanför EU. Detta i kombination med höga produktionskostnader relaterat till klimatomställningen och beroendet av fossila bränslen i EU.
- I sin nuvarande form riskerar emellertid IAA att leda till ökad regelbörda, rättsosäkerhet och snedvridna incitament som försvagar industrins lång-siktiga konkurrenskraft och den inre marknadens funktion. För-slaget behöver därför genomgå omfattande förändringar bland annat i förslaget om europeisk preferens och kommissionens bemyndiganden (delegerade akter) för att bli ändamålsenligt utformat. IAA bör vara strikt inriktat på att åtgärda konstaterade marknadsmisslyckanden med minimerad administrativ börda och ge förutsebara, långsiktiga spel-regler i de strategiska sektorerna utan att försämra övrig industris - inte minst små och medelstora företags flexibilitet i leverantörskedjor och därmed globala konkurrenskraft.

- IAA bör i första hand stärka generella och teknikneutrala ramvillkor som regelförenkling, effektivisera och rättssäkra tillståndsprocesserna och skapa ett attraktivt innovations- och investeringsklimat.
- Åtgärder som syftar till att öka efterfrågan på produkter med lågt klimatavtryck välkomnas då det fortfarande finns tydliga marknads-misslyckanden. Omställningskostnaderna för produktion och teknikutveckling kan inte absorberas på kundsidan och marknaden möts därför inte av en tillräckligt stor efterfrågan och betalningsvilja. Tidsbegränsade, väl avgränsade, rättsligt precisa, teknikneutrala och ändamålsenliga offentliga åtgärder kan därför vara motiverade för att stimulera efterfrågan och bygga upp nya marknader för produkter med lågt klimatavtryck. De måste också samspela med befintliga styrmedel, till exempel ETS och CBAM .
- Konkurrenskraftiga elkostnader som möjliggör att Europa kan ta sig bort från sitt fossilberoende är av största vikt för att stärka europeisk konkurrenskraft. Utan åtgärder som adresserar Europas strukturellt höga energikostnader riskerar andra delar av IAA att få begränsad effekt, även i de sektorer där marknadsskapande instrument kan vara relevanta.
- Digitalisering kan ges en tydligare roll i IAA och kopplas närmare till relevanta EU-initiativ och program (exempelvis *Digital Decade Programme*), så att industrins omställning och konkurrenskraft stärks genom breda horisontella åtgärder. Digitalisering och data är centrala möjliggörare för produktivitetsökningar, resurseffektivitet och robusta värdekedjor.

Teknikföretagens position i förslagets olika delar

Tillståndsprocesser

Teknikföretagen välkomnar förslaget om förenklade tillståndsbedömnings- och tillståndsprövningsprocesser då det är en avgörande förutsättning för att industrin ska kunna investera i utveckling och omställning av processer och verksamheter. I Sverige är processerna ofta långa och komplexa bland annat på grund av kommunala planmonopol och separata processer för miljötillstånd och övriga nödvändiga tillstånd. Vi hoppas att den nya svenska miljöprövnings-myndigheten kan bidra till förenkling och till kortare handläggningstider. Den höga ambitionen i EU-kommissionens förslag med ensad hantering inom mycket korta tidsfrister för i princip samtliga industrietableringar kan också få en positiv påverkan på utvecklingen av det svenska systemet med förenklade och förkortade handläggningstider i en ny miljöprövningsmyndighet. Teknik-företagen är dock tveksamma till om det är genomförbart i praktiken och det riskerar att skapa ytterligare osäkerhet.

Europeisk preferens

Teknikföretagen ser att ambitionen att stärka europeisk kapacitet och mot-ståndskraft i strategiska sektorer kan vara relevant – inte minst inom försvar och säkerhet – och att väl avgränsade åtgärder kan bidra till att minska

sårbarheter. För att förslaget i IAA om europeisk preferens ska bidra till målen om konkurrenskraft, resiliens och en snabbare klimatomställning behöver det dock utformas mer träffsäkert än som nu gjorts.

Utformningen behöver säkerställa fortsatt konkurrens, effektiva leverantörskedjor och rättssäker tillämpning, samtidigt som den administrativa bördan hålls nere för såväl företag som upphandlande enheter. Reglerna måste med enkelhet kunna förstås och tolkas och de måste vara långsiktiga. EU-kommissionen bör inte få vidsträckta befogenheter att löpande ändra vilka sektorer, produkter, kriterier och länder som ska omfattas (inklusive tolkningen av ”europeiskt ursprung”) vilket skulle leda till osäkerhet och minskad investeringsvilja.

Kring 90 procent av alla upphandlingar inom EU går redan i dag till företag med hemvist i EU varför behovet av preferensregler behöver tydliggöras och avgränsas strikt till identifierade marknadsmisslyckanden, bland annat för att undvika handelspolitiska motåtgärder. Teknikföretagen anser därför att denna del behöver omarbetas till ett avgränsat, transparent och proportionerligt verktyg med tydliga undantag, tidsgränser och minimerad administrativ börda. Här är kraven på komponentnivå särskilt utmanande.

Marknadstillgång

Teknikföretagen välkomnar åtgärder som kan öka efterfrågan på basmaterial och produkter med lågt klimatavtryck. Krav på koldioxidsnåla basmaterial i offentlig upphandling kan – rätt utformat – stärka svenska produkter med lågt klimatavtryck, särskilt inom järn- och stål, aluminium, cement samt för vissa fordons- och nettonoll-teknologier. För att vara effektiva och legitima behöver kraven samspela med centrala regelverk och styrmedel (bland andra ETS1, CBAM, CO_2-krav på fordon, AFIR och ETS2), samt vara teknikneutrala, proportionerliga, rättsligt tydliga och långsiktigt förutsebara. De behöver också vara realistiska. Innan krav ställs behöver åtgärder vidtas för att säkerställa att det finns tillgång till dessa produkter med lågt klimatavtryck på marknaden. Vidare behöver det finnas tydliga definitioner på plats om vad som avses med lågt klimatavtryck i syfte att skapa förutsebarhet.

IAA kan i vissa delar komplettera CBAM genom att adressera att företag – trots CBAM – kan välja att investera i produktion med lågt koldioxidavtryck utanför EU. Det förutsätter dock att kraven utformas så att de skapar tillräckligt stora och långsiktigt förutsebara marknader, och att de inte undergräver konkurrens eller leder till oproportionerlig administration.

IAA kan komplettera ETS1 och ETS2, som sätter pris på koldioxidutsläpp i basmaterialproduktion respektive transport- och värmesektorerna. Genom att bidra till ökad efterfrågan på produkter med lågt klimatavtryck kan IAA minska investeringsrisken för företag inom dessa områden. Detta förutsätter dock att åtgärderna är utformade så att de skapar stabila och långsiktiga incitament, med enkel och rättssäker tillämpning utan att skapa dubbelreglering eller onödiga administrativa hinder.

Utländska direktinvesteringar

Inflödet av kapital, kunskap och teknik genom utländska investeringar i EU är kritiskt för den europeiska industrin globala konkurrenskraft, innovationsförmåga och teknologiska ledarskap. Rätt utformat kan granskning av utländska direkt-investeringar bidra till att EU uppfattas som en säker marknad och därmed främja investeringar i Europa. Som utgångspunkt anser Teknikföretagen att granskning av utländska direktinvesteringar primärt bör ske baserat på säkerhetspolitiska grunder.

Den nyligen slutförda revideringen av förordning (EU) 2019/452 ställer krav på EU:s medlemsstater att införa en granskningsmekanism samt etablerar minimikrav för områden som ska omfattas av granskning. Det är viktigt att analysera hur förslaget förhåller sig till befintliga regelverk innan ytterligare krav införs, för att motverka överlappning och dubbla notifieringskrav.

Vidare ser Teknikföretagen risker med att införandet av särregler på utpekade områden och tekniker i IAA kan leda till ökad oförutsebarhet, och hämma investeringsviljan och den europeiska marknadens attraktionskraft för utländska investeringar,

Teknikföretagen välkomnar att länder som EU har frihandelsavtal eller ekonomiska partnerskapsavtal med undantas från de delar i förslaget som etablerar krav vid utländska direktinvesteringar, men anser att det skapar osäkerhet att EU-kommissionen ges mandat att ändra omfånget via delegerade akter.

Accelerationsområden

I förslaget ställs krav på att medlemsstaterna ska peka ut åtminstone ett accelerationsområde för industriell produktion, så kallat *industrial manufacturing acceleration area*, på territoriet. Områden ska stötta kluster av produktion av ett eller flera av de strategiska sektorerna. Dessa områden ska samla och underlätta etablering av kluster inom strategiska sektorer, med snabbare tillståndsprocesser, koordinerad finansiering, stärkt forskning och innovation samt planering av nödvändig energi och infrastrukturkapacitet. Syftet är att skapa särskilt gynnsamma villkor för investeringar, öka EU:s industriella motståndskraft och accelerera produktionen av koldioxidsnåla och strategiskt viktiga teknologier. Som anges ovan är Teknikföretagens generella inställning att goda ramvillkor ska tillämpas generellt – och således inte specifikt för utpekade områden. Det nu lagda förslaget riskerar att styra investeringar på basis av politisk preferens snarare än på ekonomiska grunder, vilket riskerar att vara suboptimalt.

--

Teknikföretagen bidrar gärna med ytterligare synpunkter i det fortsatta arbetet och står till förfogande för dialog kring förslagets utformning och konsekvenser.

För Teknikföretagen

Maria Rosendahl
Näringspolitisk chef

My Bergdahl
Näringspolitisk expert